

Podsumowanie i uzasadnienie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” SUMP dla ROF

Podstawa prawna

Podstawę prawną przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) zwana dalej ustawą ooŚ. Obowiązek sporządzenia niniejszego dokumentu wynika z ww. ustawy i obejmuje:

- 1) Uzasadnienie, o którym mowa w art. 42 pkt. 2 ustawy zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa;
- 2) Podsumowanie, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:
 - ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
 - opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy,
 - zgłoszone uwagi i wnioski,
 - wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
 - propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej, czyli tzw. SUMP (ang. Sustainable Urban Mobility Plan) jest to dokument o charakterze strategiczno-operacyjnym, który obejmuje zagadnienia dotyczące transportu i mobilności. Celem dokumentu jest stworzenie optymalnych, komfortowych warunków przemieszczania się dla wszystkich uczestników ruchu w sposób bezpieczny i wygodny. SUMP jest dokumentem opracowywanym dla całego Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF), a nie tylko miasta-rdzenia obszaru.

Przebieg prac nad dokumentem

W dniu 26 marca 2024 r. Rada Miasta Rzeszowa podjęła uchwałę w sprawie współdziałania z innymi gminami w zakresie opracowania „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” (SUMP dla ROF). Na mocy Porozumienia Międzygminnego z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie sporządzenia wspólnego Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2024 r. poz. 3135), zawartego pomiędzy gminami, tworzącymi Rzeszowski Obszar Funkcjonalny przystąpiono do opracowania dokumentu SUMP dla ROF. Koordynację jego opracowania przyjęła Gmina Miasto Rzeszów, realizując zadanie we współpracy z Partnerami z Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Przygotowania do opracowania SUMP, w tym działania partycypacyjne rozpoczęły się znacznie wcześniej niż podpisanie przez gminy ROF Porozumienia międzygminnego w sprawie sporządzenia wspólnego Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Etap I obejmował prace przygotowawcze, tworzenie ram dokumentu oraz diagnozę problemów dotyczących ROF. Etap II to opracowanie wizji, celów rozwoju oraz prowadzenie szeroko zakrojonej kampanii informacyjnej dotyczącej mobilności miejskiej. W ramach III etapu przeprowadzono

konsultacje społeczne projektu dokumentu SUMP wraz z prognozą oddziaływania na środowisko zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z późniejszymi zmianami. Etap IV finalizuje formalnie dotychczasowe prace i obejmuje proces przyjęcia (uchwalenia przez Lidera oraz Parterów) dokumentu SUMP dla ROF wraz z jego pięcioma integralnymi załącznikami oraz wdrażanie działań, ich monitoring i ewaluację.

Zgodnie z art. 53 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, w dniu 22 października 2024 r. wystapiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla opracowywanego dokumentu, niezbędnych do przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Po uzyskaniu stosownych uzgodnień w ramach prac sporządzono Prognozę oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”.

Następnie 28 lutego 2025 r. zwrócono się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie z prośbą o wydanie opinii do projektu dokumentu „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy, zapewniono możliwość udziału społeczeństwa w opracowywaniu projektu dokumentu pn. „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Ogłoszenie Prezydenta Miasta Rzeszowa z dnia 14 marca 2025 r. o przystąpieniu do opracowania projektu pn. „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz o wyłożeniu do wglądu zostało zamieszczone:

- na stronie internetowej Urzędu Miasta Rzeszowa <https://erzeszow.pl/>,
- w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Rzeszowa pod adresem <https://bip.erzeszow.pl/>,
- na stronie internetowej Biura Rozwoju Miasta Rzeszowa <https://brmr.erzeszow.pl/>,
- na platformie konsultacji dokumentów planistycznych Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego pod adresem <https://sip.rof.org.pl/partycypacja/rof>,
- w Biuletynach Informacji Publicznej gmin Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego,
- na stronach internetowych gmin Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został udostępniony w terminie od 18 marca 2025 r. do 7 kwietnia 2025 r.:

- w siedzibie Biura Rozwoju Miasta Rzeszowa, ul. ks. Józefa Jałowego 23a, sala konferencyjna na II piętrze w budynku, w godzinach pracy Biura, tj. od 7.30 do 15.30,
- na stronie internetowej Urzędu Miasta Rzeszowa w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: <https://bip.erzeszow.pl/>,
- na stronie internetowej Biura Rozwoju Miasta Rzeszowa pod adresem: www.brmr.erzeszow.pl,

- na platformie konsultacji dokumentów planistycznych Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego pod adresem: <https://sip.rof.org.pl/partycypacja/rof>.

W czasie trwania konsultacji społecznych dotyczących ww. projektu dokumentu można było zapoznać się z niezbędną dokumentacją w siedzibie Biura Rozwoju Miasta Rzeszowa.

Sposób, miejsce i terminy prowadzenia konsultacji społecznych ustalono w sposób zapewniający udział możliwie szerokiego grona interesariuszy, organizując konsultacje społeczne w następujących formach:

- zbieranie uwag i wniosków do projektu dokumentu SUMP dla ROF oraz do prognozy oddziaływania na środowisko w terminie od 18 marca 2025 r. do 7 kwietnia 2025 r.,
- dwa spotkania hybrydowe tj. stacjonarnie oraz za pomocą środków porozumiewania się na odległość online w dniach 28 marca 2025 r. o godz. 17:00 i 3 kwietnia 2025 r. o godz. 17:00.

Spotkania zostały zorganizowane po godzinach pracy Biura Rozwoju Miasta Rzeszowa, w formie hybrydowej tj. stacjonarnie w Centrum Innowacji Miejskich Urban Lab ul. 3 Maja 13 35-030 Rzeszów oraz za pomocą środków porozumiewania się na odległość online za pośrednictwem platformy ZOOM.

Spotkania przeprowadzono z udziałem:

- pana dr inż. Pawła Potyrańskiego – dyrektora Wydziału Pozyskiwania Funduszy Urzędu Miasta Rzeszowa,
- pana dr inż. Mateusza Szaraty, kierownika Zespołu Planowania Systemów Transportowych w Biurze Rozwoju Miasta Rzeszowa,
- autorów dokumentu: panem Dominikiem Hondz, panią Agatą Motyką-Korbecką, panią Julią Słonią,
- Prezydenta Miasta Rzeszowa Konrada Fijołka (na spotkaniu w dniu 3 kwietnia 2025r.).

W trakcie spotkań umożliwiono interesariuszom wypowiedzianie się, zadawanie pytań i zgłaszanie uwag i wniosków. W spotkaniu w dniu 28 marca 2025 r. wzięło udział 28 zainteresowanych osób (18 stacjonarnie, 8 online), natomiast w spotkaniu w dniu 3 kwietnia 2025 r. wzięło udział 35 zainteresowanych osób (27 stacjonarnie, 8 online).

W dniach od 18 marca 2025 r. do dnia 7 kwietnia 2025 r. do Biura Rozwoju Miasta Rzeszowa w godzinach pracy Biura tj. od 7:30 do 15:30 (stacjonarnie) nie zgłosił się nikt z zainteresowanych.

Zainteresowani mogli składać uwagi i wnioski do ww. projektu dokumentu. Jednocześnie w związku z równocześnie prowadzonym postępowaniem w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, można było również składać uwagi i wnioski do prognozy oddziaływania na środowisko. Uwagi i wnioski należało składać na formularzu w nieprzekraczalnym terminie od 18 marca 2025 r. do 7 kwietnia 2025 r. Formularz dostępny był w siedzibie Biura Rozwoju Miasta Rzeszowa oraz zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Rzeszowa na stronie internetowej pod adresem: <https://bip.erzeszow.pl/116-biuro-rozwoju-miasta-rzeszowa/119987-wzor-formularza-zgłaszania-uwag-i-wnioskow-do-sump-wraz-z-prognoza-oddziaływania-na-srodowisko.html#tresc>.

Uwagi i wnioski należało składać do Prezydenta Miasta Rzeszowa ul. ks. Józefa Jałowego 23a, 35-010 Rzeszów w formie papierowej lub w formie elektronicznej za pośrednictwem:

- poczty elektronicznej na adres: kontakt.sump.rof@brmr.erzeszow.pl,
- lub elektronicznej skrzynki podawczej Biura Rozwoju Miasta Rzeszowa na platformie ePUAP,
- lub za pośrednictwem e-doręczenia na adres AE:PL-77014-60200-IUIVH-25,
- lub poprzez platformę konsultacji dokumentów planistycznych Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego pod adresem <https://sip.rof.org.pl/partycypacja/rof>

W wyżej wyznaczonym terminie składania uwag i wniosków do projektu dokumentu wpłynęło 20 pism z uwagami i wnioskami. Natomiast do prognozy oddziaływania na środowisko nie wpłynęła żadna uwaga ani wniosek.

Zarządzeniem nr 362/2025 z dnia 9 kwietnia 2025 r. Prezydent Miasta Rzeszowa rozpatrzył uwagi i wnioski wniesione do projektu dokumentu pn. „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Z czynności przeprowadzonych w ramach opracowania projektu dokumentu pn. „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został sporządzony Raport z partycypacji zawierający protokoły ze spotkań z mieszkańcami (28 marca 2025 r. i 3 kwietnia 2025 r.) udostępniony na stronie internetowej Biura Rozwoju Miasta Rzeszowa pod adresem: <https://brmr.erzszow.pl/plan-zrownowazonej-mobilnosci-miejskiej-raport-z-partycypacji/>

Projekt dokumentu SUMP dla ROF został przedłożony radom gmin Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w celu podjęcia stosownych uchwał.

W związku z zakończeniem procedury formalno-prawnej, projekt dokumentu został przedstawiony Radzie Miasta Rzeszowa do uchwalenia.

Uchwałą nr XXV/417/2025 z dnia 29 kwietnia 2025 r. Rada Miasta Rzeszowa uchwaliła Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Podsumowanie

Informacja, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko została wykonana w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, którą reguluje ustawa z dnia 3 października 2008 r. ooś (Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.). Celem tej procedury jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt. 2 ustawy ooś dokument pn. „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” zaliczany jest do „polityk, strategii, planów i programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”. W związku z czym wymagane jest opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko dla dokumentu pn.: „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” i przeprowadzenie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi formalny proces oceny oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”. W ramach tej procedury określone jest jak realizacja

zapisów analizowanego dokumentu wpłynie na środowisko. Należy przy tym mieć na uwadze, że SOOŚ nie jest odrębnym dokumentem, a procedurą, w trakcie której powstają ściśle określone dokumenty, w tym prognoza oddziaływania na środowisko.

Zakres Prognozy jest zgodny z art. 51 ustawy ooś oraz wymaganiami nałożonymi przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Fundamentem SUMP było wypracowanie spójnej koncepcji mobilnościowej dla całego obszaru, czyli racjonalnej wizji rozwoju. Następnie wskazane zostały priorytety i wymierne cele, które wyznaczają kierunki działań na najbliższe lata.

Sporządzony SUMP składa się z 9 rozdziałów:

- 1) Wprowadzenie,
- 2) Podsumowanie Raportu diagnostyczno – strategicznego stanu istniejącego
- 3) Wizja mobilności
- 4) Powiązania celów strategicznych z działaniami
- 5) Efekty realizacji celów operacyjnych
- 6) Wskaźniki zrównoważonej mobilności
- 7) Harmonogram
- 8) Monitoring i ewaluacja
- 9) Ramy finansowe i źródła finansowania

Kluczową część analizy Prognozy stanowi matryca oceny oddziaływania na środowisko i zadań w poszczególnych celach strategicznych projektu dokumentu pn.: „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” (przyjęty stopień analizy odpowiadający poziomowi szczegółowości dokumentu jako całości). W matrycy przyporządkowano każdej grupie wskazanych zadań kategorię potencjalnego oddziaływania na środowisko. Następnie, zgodnie z zapisami ustawy ooś, poddano poszczególne zadania ocenie poszerzonej obejmującej rodzaj, skalę i charakter oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.

W trakcie prac nad Prognozą przeanalizowane zostały również liczne dokumenty strategiczne dotyczące rozwoju zrównoważonej mobilności, wyznaczające cele ochrony środowiska powiązane z dokumentem pn.: „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”, które zostały przeanalizowane w rozdziale 3.

Informacje na temat lokalnych uwarunkowań środowiskowych obszaru oraz stanu i jakości środowiska czerpano z danych Rocznika Statystycznego GUS, publikacji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, publikacji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, publikacji GEOSERWISU (Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska), publikacji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, publikacji specjalistycznej literatury eksperckiej w zakresie oddziaływania i zagrożeń dla stanu środowiska związanych z rozwojem zintegrowanym. Przeanalizowana została również treść uchwał Sejmiku Województwa Podkarpackiego dotyczących ochrony przed hałasem oraz programów ochrony powietrza.

Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozwiązań alternatywnych

W SUMP dla ROF przygotowano trzy scenariusze, które różnią się kosztownością i skomplikowaniem (czasochłonnością, pracochołonnością). Scenariusze te nazwano:

- I scenariusz minimalny,

- II scenariusz pośredni,
- III scenariusz maksymalny.

Punktem odniesienia jest tak zwany scenariusz bazowy, czyli „zerowy” – jest to stan obecny, bez dokumentu SUMP. W wizji scenariuszy dąży się do spełnienia trzech celów strategicznych. Są to:

- zwiększenie dostępności do zrównoważonych form przemieszczania,
- zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu w codziennych podróżach,
- wsparcie zrównoważonej mobilności i udziału ekologicznego transportu publicznego.

Są to największe cele, pryncypalne zasady, do których dąży SUMP, niezależnie od scenariusza. Cele te są bardzo ogólne. Aby ułatwić tworzenie dokumentu SUMP i późniejszą jego realizację wyznaczono 8 celów operacyjnych:

1. efektywnie zarządzany i zorganizowany system transportowy,
2. dostępny i sprawny system publicznego transportu zbiorowego,
3. spójny system mobilności pieszej i rowerowej,
4. świadomie i sprawiedliwie zaplanowana przestrzeń dostępna dla wszystkich,
5. system transportowy bezpieczny dla wszystkich uczestników ruchu,
6. sprawnie funkcjonujący system logistyki miejskiej,
7. system transportowy o minimalnym wpływie na środowisko,
8. promocja zrównoważonej mobilności.

Na poszczególne cele operacyjne składają się działania. Są to podstawowe „cegiełki”, z których zbudowany jest dokument SUMP. Działania zawierają wytyczne dla późniejszych realizatorów SUMP. Wskazują co należy wykonać, poprawić, zrealizować.

Scenariusze zostały poddane analizie, w której uwzględniono aspekty, takie jak efektywność, pilność, koszt. Analiza ta została przedstawiona i opisana w Załączniku nr 2 Wybór scenariusza. Na podstawie przeprowadzonej analizy wybrano II scenariusz pośredni.

Scenariusz pośredni, choć nie uzyskał największej liczby punktów w przeprowadzonej ocenie, jest wyborem racjonalnym, mając na uwadze ograniczone środki finansowe oraz krótką perspektywę czasową na wprowadzanie zmian. Jednostki odpowiedzialne za realizację SUMP będą dążyć do realizacji działań scenariusza maksymalnego, jeżeli tylko będą możliwości prawne, finansowe i czasowe dla spełnienia tych działań. Działania scenariusza pośredniego wprowadzą oczekiwane zmiany w jakości funkcjonowania systemów transportowych. Ukończone działania i rozpoczęte w tej perspektywie inwestycje nadadzą ton kolejnej perspektywie i będą kierunkowskazem w przygotowaniu drugiej wersji SUMP dla ROF, zgodnie z planowanym cyklem życia dokumentu, opisanego w Rozdziale nr 8 Monitoring i ewaluacja.

Wizja scenariusza pośredniego opiera się na trzech celach strategicznych, czyli swego rodzaju fundamentach, na których będzie się opierało budowanie systemu transportowego.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 3 lit. b ustawy o oś prognoza oddziaływania na środowisko SUMP dla ROF powinna zawierać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie. W ramach Prognozy dokonano analizy wariantu podstawowego (wybrany scenariusz II pośredni), którego planowane działania zostały poddane szczegółowej analizie. W Prognozie przeanalizowano również skutki realizacji scenariusza bazowego (tj. „0 scenariusz bazowy” w SUMP dla ROF) – polegającego na niezrealizowaniu SUMP oraz jego potencjalne skutki zarówno dla stanu mobilności w ROF, jak również skutki środowiskowe (podwyższone koszty środowiskowe).

Wariant alternatywny mógłby polegać na zmniejszeniu realizacji projektów wskazanych w SUMP dla ROF. Wariant alternatywny zakładałby zmniejszenie ilości realizowanych projektów w wyniku

dostępności środków w ramach Polskiego Ładu, w ramach Funduszy Europejskich Województwa Podkarpackiego 2021-2027 oraz środków własnych. Wariant ten zakłada zmniejszenie realizacji działań planowanych do wykonania w ramach Planu do 30% najbardziej efektywnych inwestycji. W związku z tym, że przedsięwzięcia w ramach wariantu alternatywnego wybierane byłyby wg największej efektywności inwestycji rozumianej jako maksymalne efekty dla systemu transportowego przy określonych, kryteriach źródeł finansowania i dostępnych nakładów finansowych, trudno w chwili obecnej określić, które to 30% planowanych w SUMP miałyby być realizowanych. Tym samym trudno przeanalizować wariant alternatywny pod względem lokalizacji poszczególnych przedsięwzięć. Dokładna analiza oddziaływania wykonywana jest na etapie raportów oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć. Rekomendowany jest jednak zwrot w kierunku odciążania centrum miast i miejscowości z ruchu samochodowego, w związku z czym, preferowana może być budowa obwodnic oraz wdrożenie działań organizacyjnych z zakresu zarządzania ruchem i wdrażaniem transportu rowerowego, uatrakcyjnienie transportu zbiorowego. Niemniej jednak przy opracowaniu SUMP analizowane były wszystkie możliwe warianty i analizowany w głównej części Prognozy scenariusz pośredni jest scenariuszem najbardziej korzystnym nie tylko z punktu widzenia mobilności, ale również ochrony środowiska.

Informacja w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ww. oraz uwzględnienie uwag i wniosków zgłoszonych w trakcie konsultacji społecznych

Zakres Prognozy, opracowanej zgodnie z zapisami zawartymi w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, został uzgodniony z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy.

Pismem z dnia 30 października 2024 r., znak WOOS.411.2.7.2024.AP.2 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Pismem z dnia 31 października 2024 r., znak SNZ.9020.2.18.2024.RD Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Rzeszowie uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Prognoza została wykonana w zakresie zgodnym z uzgodnieniami i przesłana, wraz z projektem dokumentu „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” w dniu 28 lutego 2025 r. do opinii organów. Oba dokumenty zostały zaopiniowane przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie – pismo z dnia 14 marca 2025 r., znak – WOOS.410.5.3.2025.AP.6 – zaopiniowano pozytywnie bez wnoszenia uwag;
- Podkarpackiego Państwowego wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie – pismo z dnia 3 marca 2025 r. – znak SNZ.9020.3.9.2025.ASZ - zaopiniowano pozytywnie.

Powyższe uzgodnienia i opinie przyjęto do prac nad projektem dokumentu.

W ramach konsultacji społecznych które odbyły się w terminie od 18 marca 2025 r. do 7 kwietnia 2025 r. do projektu dokumentu wpłynęło 20 pism z uwagami i wnioskami. Natomiast do prognozy oddziaływania na środowisko nie wpłynęła żadna uwaga ani wniosek.

Zarządzeniem nr 362/2025 z dnia 9 kwietnia 2025 r. Prezydent Miasta Rzeszowa rozpatrzył uwagi i wnioski wniesione do projektu dokumentu pn. „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Ww. Zarządzenie z rozpatrzeniem uwag i wniosków oraz uzasadnieniem zostało udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: <https://bip.erzeszow.pl/375-zarzadzenia-prezydenta-miasta-rzeszowa/68352-zarzadzenia-prezydenta-miasta-rzeszowa-jako-organu-gminy-od-2023-r/122027-zarzadzenie-nr-3622025-prezydenta-miasta-rzeszowa-z-dnia-9-kwietnia-2025-r.html>. Informacja o rozpatrzeniu uwag i wniosków została opublikowana w Biuletynach Informacji Publicznej gmin ROF.

Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

Nie zachodziła potrzeba przeprowadzenia postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Ustala się, iż Prognoza powinna obejmować obszar całego subregionu wraz z ujęciem wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania, wynikającego z realizacji zadań SUMP dla ROF. W związku z tym obszar objęty prognozą nie może być mniejszy od obszaru będącego przedmiotem tego dokumentu, co jest konieczne zważywszy na wzajemne powiązania poszczególnych elementów środowiska.

W celu dokonania obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach SUMP konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań. Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji.

Nadrzędną zasadą realizacji niniejszego opracowania powinna być realizacja wyznaczonych zadań przez określone jednostki, którym poszczególne zadania przypisano.

Monitoring jest ważny elementem procesu wdrażania SUMP, umożliwiającym systematyczne zbieranie, analizowanie, przetwarzanie i wykorzystywanie danych związanych z realizacją projektów. Systematycznie i prawidłowo prowadzony monitoring pozwala na bieżące określenie stopnia realizacji projektów, stopnia realizacji celów SUMP, wykrycie nieprawidłowości, zapewniając stabilny i prawidłowy standard wdrażania.

SUMP dla ROF posiada charakter dokumentu strategicznego, dlatego zapewnia podstawy dla określonych działań, nie określając ich jednak szczegółowo. Oznacza to, że nie pokazuje dokładnego sposobu, w jaki dane działanie będzie realizowane, lecz wyznacza ogólny kierunek działań zmierzających do osiągnięcia oczekiwanych efektów.

Proces monitoringu wykorzystuje narzędzia, do których zalicza się między innymi:

- zbiór informacji opisowych poszczególnych elementów niniejszego dokumentu;
- dane statystyczne dostępne w opracowaniach GUS;
- zbiór wskaźników, wraz z określonymi wartościami bazowymi, częstotliwościami pomiaru i źródłami danych, określonych dla poszczególnych działań;

- budżety jednostek samorządu terytorialnego, plany transportowe, wieloletnie programy inwestycyjne i rozwojowe, procedury, polityki, samorządowe dokumenty strategiczne, etc.

Kluczowym narzędziem monitorowania postępów w realizacji celów Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (zgodnie z unijnymi praktykami) są wskaźniki zrównoważonej mobilności, czyli SUMI (Sustainable Urban Mobility Indicators). Wskaźniki te mają na celu ocenę efektów konkretnych inwestycji, ale przede wszystkim mierzone.

W przypadku SUMP dla ROF jako punkt odniesienia przyjmuje się wartości wskaźników zarejestrowane w latach 2021–2022, zależnie od dostępności danych źródłowych. Kolejne przeliczenia i monitorowanie tych wskaźników zaplanowano na rok 2030. Systematyczne monitorowanie wskaźników wspiera procesy decyzyjne oraz stanowi istotne narzędzie do planowania i adaptacji działań w długofalowej perspektywie, dostosowując je do zmieniających się potrzeb i warunków.

Proces monitorowania SUMP dla ROF ma na celu przede wszystkim określenie stanu realizacji poszczególnych zakładanych do realizacji działań. W tym celu prowadzona będzie:

- weryfikacja określonych w poszczególnych kartach działań założonych wskaźników oraz efektów realizacji;
- weryfikacja zgodności czasu realizacji działań z przyjętym w SUMP strategicznym harmonogramem.

Dla prawidłowego określenia stopnia realizacji działań, istotne jest rozgraniczenie raportowanych informacji na:

- dotyczące dwuletniego okresu objętego monitoringiem;
- dotyczące okresu od początku realizacji danego działania.

Raport z monitoringu obejmował będzie także wnioski dotyczące ogólnego stanu realizacji działań. Może zawierać także inne elementy, np. dotyczące procesu opracowywania samego raportu, w tym zbierania danych, istotnych napotkanych problemów, bądź istotnych wydarzeń czy zjawisk (np. zmiany prawne, organizacyjne, etc.) wpływających na realizację SUMP. Zakłada się, iż takie dodatkowe elementy mogą być pomocne w opracowaniu późniejszej ewaluacji dokumentu.

Monitoring prowadzony będzie co dwa lata. Cykl raportowania obejmował będzie odpowiednio lata: 2025–2026, 2027–2028, 2029–2030. Dane z monitoringu będą zbierane i publikowane w formie raportu w pierwszym kwartale następnego roku. Za opracowanie i publikowanie Raportu będzie odpowiedzialna Gmina Miasto Rzeszów jako Lider Porozumienia.

Natomiast przedstawiciele Partnerów oraz wszystkie zaangażowane jednostki zobowiązani będą przekazywać potrzebne dane i informacje ze stosownym wyprzedzeniem. Gotowy raport z monitoringu przekazywany będzie wszystkim Partnerom Projektu oraz upubliczniony.

Konieczność monitoringu wdrażania postanowień SUMP wynika również z ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 z. poz. 1112 ze zm.). Zawarte w Prognozie propozycje dotyczące metod i częstotliwości jego prowadzenia będą elementem podsumowania postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (zgodnie z art. 55. ust. 3 pkt. 5 ustawy ooś).

Wojciech Pasa

Z up. PREZYDENTA MIASTA RZESZOWA
Barbara Pydak
 Dyrektor Biura Rozwoju
 Miasta Rzeszowa